

УДК 656.96

**РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У
ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНО-
ЕКСПЕДИТОРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА МОРСЬКИХ І РІЧКОВИХ
ПОРТІВ**

**THE ROLE AND SIGNIFICANCE OF INFORMATION
TECHNOLOGIES IN IMPROVING THE EFFICIENCY OF TRANSPORT
AND FORWARDING COMPANIES AND SEA AND RIVER PORTS**

В.В. Літачевський

Одеський Національний Морський Університет (м.Одеса)

Valerii Litachevskiy

Odesa National Maritime University (Odesa)

Вступ. Функціонування транспортно-експедиторських підприємств та морських і річкових портів що здійснюють обслуговування міжнародних вантажопотоків в умовах нестабільності ринкового середовища потребує вивчення і врахування дії цілого комплексу взаємопов'язаних факторів для оперативного прийняття та реалізації зважених управлінських рішень.
Мета дослідження. Розглядаючи аспекти співпраці між транспортно-експедиторськими підприємствами та морськими і річковими портами, ми маємо можливість розкрити нові можливості для оптимізації логістичних процесів та підвищення конкурентоспроможності учасників ринку.

Суть дослідження. Ефективність експедирування міжнародних вантажопотоків відіграють важливу роль у міжнародній торгівлі та економіці з наступних причин:

1. Сприяння потокам товарів - швидкі та ефективні процеси експедирування дозволяють товарам швидко переходити через кордони, що сприяє безперебійним потокам товарів між країнами.

2. Зниження витрат та підвищення конкурентоспроможності - оптимізація експедиційних процедур допомагає знижувати витрати для підприємств, збільшуючи їхню конкурентоспроможність на світовому ринку.

3. Більша надійність та точність - добре налаштовані системи експедирування сприяють надійній та точній обробці товарів, що важливо для уникнення затримок та помилок.

4. Розвиток міжнародної торгівлі - зручні та ефективні методи розмитнення вантажів сприяють розвитку міжнародної торгівлі, що веде до збільшення обсягів обміну товарами між країнами.

5. Стимулювання економічного зростання - збільшення обсягів

міжнародної торгівлі та ефективного експедирування підтримують економічне зростання, створюючи нові можливості для підприємств та сприяючи зростанню зайнятості.

6. Дотримання міжнародних стандартів - співробітництво у сфері експедирування та обслуговування міжнародних вантажопотоків морськими та річковими портами допомагає країнам дотримуватися міжнародних стандартів та правил, що сприяє забезпеченню чесної та рівноправної торгівлі.

Загалом, ефективні процеси експедирування та розвантаження суден у морських і річкових портах створюють сприятливе середовище для міжнародного бізнесу, сприяючи розвитку та співпраці між країнами.

Глобалізація та зростання торгівлі є невід'ємною частиною сучасної світової економіки[1]. Це сприяє підвищенню ефективності використання ресурсів, розширенню ринків для підприємств, стимулюванню інновацій та наукового прогресу. Країни залучають іноземні інвестиції, що сприяє їхньому економічному розвитку та забезпечує зростання числа робочих місць.

Споживачі отримують доступ до різноманітних товарів та послуг, підвищуючи свої вибіркові можливості[2]. Глобалізація також сприяє розвитку міжнародних відносин, створюючи партнерства та співпрацю між країнами.

Діяльність експедиторів та портових комплексів відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного та безперебійного переміщення товарів між суб'єктами, що здійснюють зовнішню торгівлю[5]. Їх функції представлені на рис.1 та включають:

1. Логістичне планування – визначають оптимальні маршрути та методи перевезення для максимізації ефективності та мінімізації витрат.

Рис. 1. Спільні функції експедирування та портових комплексів

2. Митне оформлення - взаємодіють із митницями для забезпечення вірного та своєчасного митного оформлення товарів, дотримуючись всіх вимог та стандартів.

3. Оформлення товаросупровідної документації - відповідають за правильне складання та обробку необхідних документів, таких як транспортні документи, рахунки, дозволи та інші[4].

4. Трекінг та відстеження - використовують технології для трекінгу та відстеження вантажів, надаючи клієнтам актуальну інформацію щодо місцезнаходження та стану вантажу.

5. Вирішення проблем - взаємодіють із різними сторонами, вирішуючи можливі проблеми або затримки, що можуть виникнути під час транспортування[3].

6. Переговори та контрактні відносини - укладають контракти з різними постачальниками та перевізниками, визначаючи умови співпраці та забезпечуючи виконання домовлених умов.

7. Створення доданої вартості - надають додану вартість, оптимізуючи логістичні процеси та забезпечуючи оптимальну роботу ланцюга постачання.

Висновок. В цілому, результати дослідження підкреслюють важливість ретельного аналізу та оптимізації взаємовідносин між транспортно-експедиторськими підприємствами та морськими і річковими портами для досягнення успішної логістичної стратегії та підвищення конкурентоспроможності в глобальному торговельному середовищі.

[1] Васильців Н.М. Передумови та тенденції розвитку глобальної логістики // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2010. – № 669. – С. 267-274

[2] Савченко Л.А. Проблеми транспортної логістики //Транспорт і логістика. – 2007. – № 3 (17). – С.21.

[3] Резнік Н. П., Харчевнікова Л. С., Пугачова В. Р. Проблеми та перспективи розвитку логістичного сектору в Україні. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2021. Том 6. № 4. С. 30-35.

[4] Собкевич О. В., Шевченко А. В., Русан В. М. та ін. Антикризова політика в реальному секторі економіки України: пріоритетні напрями і завдання. Київ : НІСД, 2022. 72 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep>.

[5] Кучерук Г. Ю., Назаренко А. С. Контролінг в управлінні якістю транспортних послуг. Institutional Repository of Vadym Hetman Kyiv National Economic University. Metadata, citation and similar papers at core.ac.uk. 2012.С. 356-362.